

Inserati se sprejemajo in veljajo tristoletna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema upravništvo administracija) in ekspedicija na Starem trgu h. št. 16.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemana velja:

Za celo leto . . . 10 gl.
za pol leta . . . 5 "
za četrt leta . . . 2 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl.
za pol leta . . . 4 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je na Stolnem trgu hiš. št. 284.

Izhaja potrikrat na teden in sicer v torek, četrtek in soboto.

Nesloge slovenske žalosten sad.

II.

Zadnjič smo rekli, da vedno ščuvanje in hujskanje proti duhovščini bilo je najbolj krivo, da duhovščina ni več delala tako goreče, kakor poprej, in da smo zaradi tega pri volitvah za kupčijsko zbornico tako sramotno propadli. To pripoznava „Narod“ sam rekši, da smo propadli, „ker naše duhovstvo je večidel roke križem držalo in nič ni storilo o pravem času“. To sicer ni po vsem res in reči smemo, da narodnjaki bi ne bili vjeli še polovice glasov, kar jih imajo, če bi bili duhovniki roke križem držali. Duhovniki so delali; če pa niso delali kakor nekdanj, jim najmanj sme to očitati „Slov. Narod“, ki je svoje dni med drugimi od nemških liberalcev izposojeni frazami imel tudi to, „da duhovniki naj se v politiko ne vtikajo.“ Zdaj je „Narod“ spoznal, da slovenska stranka brez duhovnikov ne opravi ničesa, in to spoznanje je prvi korak k pravemu, odkritosrčnemu porazumljenju. Kajti kdor pripoznava, da pomoč duhovščine mu je potrebna, bode dosledno tudi pripoznal, da se mora duhovščini njen trud tudi povrniti, ker vsak delavec je svojega dela vreden.

Kaj pa duhovniki v plačilo zahtevajo? Sami za se nič. Dasi so primeroma z drugimi ljudmi jako slabo plačani, še niso nikjer mledovali, da naj se jim plače zvišajo, kakor so delali drugi ljudje; naša duhovščina skuša sama si pomagati ter je osnovala duhovske podporne družbe, da bi nadleže ne delala ljudem, ki so že itak z davki in drugimi stroški preobloženi. Kar pa duhovščina zahteva, zahteva za slovenski narod, čigar časi in večni blagor ji je pri srcu ter želi, da bi z enako vnemo kakor narodnost Slovincem ohranili tudi katoliško vero, ktera edina človeka oblažuje. In če duhovščina to tirja, liberalizmu ne nasprotuje; kajti pravi liberalizem je doma le v katoliški cerkvi; liberalizem pa, ki se sedaj šopiri, je najhujši trinoštvo in je ravno pri nas pokazal, da ne zatira samo katoliške vere, ampak da hoče zatreti tudi slovensko narodnost. Da slovenska duhovščina ne zaničuje liberalcev samih, kot liberalcev, ampak da nasprotuje le lažiliberalizmu, ki hoče vničiti vse stare pravice ter eni stranki pridobiti vlado nad vsemi strankami, to je že večkrat pokazala pri volitvah za deželni zbor. G. dr. Zarnik je bil ves čas liberalcev, in vendar so ga duhovniki volili in priporočali ljudem za deželnega poslanca. Še le ko je hotel v zvezi z drugimi Mladoslovenci ta liberalizem tudi v javnem življenju narodu slovenskemu vsilovati, jela se je duhovščina obračati od njega. Naj tedaj naši liberalni Slovenci zase delajo kar hočejo, — vere jim vsilovati ne moremo, ker vera je poseben dar božji — a po britkih skušnjah

imeli so priliko prepričati se, da liberalizem, kterega nemčurski liberalci razširjajo, narodov ne bode osrečil, ampak da je zanje le pripomoček, s katerim hočejo svojo nenaravno stranko vtrditi, da bi potem tem ložej zatrli vse narode, zlasti slovanske, in dosegli svoje samopridne namene. Kdor hoče tedaj v resnici biti slovanski rodoljub, mora temu lažiliberalizmu in vsem od njega skovanim pravnim načrtom nasprotovati, ki so v prvi vrsti obrnjeni proti katoliški cerkvi, ker liberalci dobro vedo, da ljudstvo, ki pride ob vero, ne bode imelo tudi poguma braniti drugih svojih pravic.

Veseli nas, da se nam od mnogih mladoslovenskih strani razodevajo želje, da bi se porazumljenje med obema strankama srečno dognalo. Naj naši liberalni Slovenci le izrekó, da gledé verskih in šolskih vprašanj hočejo ozirati se na naše ljudstvo, ki noče biti samo narodno, ampak tudi katoliško, in sprava bode kmalo dognana in svet nas bode pri vsih volitvah našel zopet složne in goreče delavne. To pa se mora kmalo zgoditi; kajti če potrdijo volitve za kupčijsko zbornico, bo naš deželni zbor gotovo kmalo razpuščen in vse žile bo treba napeti, če hočemo zmagati. Po izidu volitev za kupčijsko zbornico je pa vsakemu jasno, da gotovo propademo, če duhovščina ne bode delala. In če propademo zdaj, Bog vé, kedaj se zopet toliko opomoremo, da premagamo svoje protivnike, ki bodo čas svoje samovlade obrnili v to, da bodo vtrdili svojo stranko, Komur je tedaj res za slovensko narodnost kaj mar, naj si po moči prizadeva, da bodemo kmalo svetu zamogli naznaniti, da Slovenci smo zopet složni in edini in da se nemčurskih poskušanj ne ustrašimo!

Politični pregled.

V Ljubljani 20. januarja.

Avstrijske dežele.

Iz Dunaja. O potovanju cesarjevem v Dalmacijo pišejo vladni listi: Cesar bo šel v Dalmacijo iz tega namena, da bi osebno se prepričal o razmerah te dežele. Po zadnji vstaji te razmere še vedno niso vravnane, dasiravno deželni načelnik baron Rodič si prizadeva pridobiti ljudstvo za novo vojaško postavo, zlasti za deželno brambo. Cesar upa, da bo njegovo potovanje napravilo dober vtis in pospeševalo rešenje važnih vprašanj.

V pravdi **Offenheimovi** se je primeril 19. t. m. grozen škandal. Predsednik prebere dva dopisa vodstev česke severne in pa turnav-kralupske železnice, v kterih je rečeno, da vse, kar je Offenheim o razdelitvi dobičkov med ustanovnike teh železnic pravil, ni resnično. Na to pa Offenheim in njegov zagovornik zahtevata, da bi predsednik povabil več prič, ki bodo pričale, da je Offenheim

resnico govoril, med njimi pa tudi ministra Banhansa, ki sicer med ustanovniki ni podpisan, a je dobil enako drugim ustanovnikom od onih železnic delnic. — Čedalje lepše reči prihajajo na dan!

Ogerska. Dunajski časniki so naznanili, da se bote delegaciji zbrali že 25. avg. Na Ogerskem pa trdijo, da to ne bo mogoče, ker ogrski državni zbor do tje še ne bo tako daleč, da bi mogel voliti delegacijo.

Vnanje države.

Nemška. Duhovsko semenišče v Fuldi je deželna sodnija zaprla, učitelji in bogoslovci ga imajo naglo zapustiti. Škofovo premoženje je pograbljeno, nek župnik je bil iz dežele pregnan.

Francoska. Časnika „Gaulois“ in „Figaro“ sta dobila pisma od ministerstva v kterih se jima žuga z najhujšimi kaznimi, ako bosta še dalje napadala narodno skupščino in Mac-Mahona. — Zmerno središče in skrajna levica sta imela skupno sejo, pri kteri sta se izrekla zoper neosebni septenat. Zbor je bil po večini prepričan, da bi bile ustavne postave zavržene in da bi potem stopila zopet prejšnja večina na noge, ki bi se na verski in administrativni podlagi zedinila.

Iz Bayonne se piše, da 17. t. m. Nemci še v Zarauzu niso stopili na suho. Karliski pravijo, da bi se temu zelo ustavljali; da pa po ladiji „Gustav“ niso streljali. Ladijo bi bili dali nazaj, ko bi bila hotela colnino plačati.

Španjska. Brž po svojem prihodu v Madrid je kralj Alfonso poslal svoji materi pismo, v kterem pravi, da ga je ljudstvo pozdravilo „kot očeta“. Očetovsko veselje v teh letih je pa rado sitno za „očeta“. — V uradniških krogih je velika nezadovoljnost zaradi tega, ker se vse važnejše službe oddajajo odločnim Alfonsovim privržencem. Kakor poroča nek nemški list, ste sklenili Avstrija in Nemčija skupno enako se zadržati proti novemu kralju, kakor prej proti Serranu, kar se pa nam verjetno ne zdi; vsaj za Avstrijo bi ne utegnili dobro biti, ker bi jo znalo spraviti v nepotrebne zadrege.

Na **Črnigori** še ni vse v redu. Turška vlada noče izvršiti sodeb po preiskalni komisiji izrečenih, dokler ne bo sodila črnogorska vlada onih Črnogorcev, kterih obnašanje je zdražilo obsojene Turke, da so tako krvavo razsajali. Črnogorski knez se temu ne ustavlja, zahteva pa, da bi nova komisija obravnavala v Četinjah, kamor bi imeli priti turški poslanci. Tega se pa turška vlada brani, češ, da bi bilo pripoznanje neodvisnosti Črnogore. Zato bo morda turška vlada zadovoljna s knezovo obljubo, da hoče sam preiskovati to reč. Turki se menda bojé, da bi se med njimi in Črnogoro kaj ne vnelo, kar bi utegnili Rusi gasiti pomagati.

Volitve za kupčijsko zbornico.

(Izvirni dopisi)

Iz ljubljanske okolice, 15. jan. No, to so bili pretekli dnevi vroči dnevi za c. kr. beriče, in dnevi polni strahu in upanja za nemškutarje. Naj za danes le en faktum povem, kako se je v našem kraju delalo. Berič Navoda pride v Tomišelj k g. P., kterege pa ravno ni bilo doma. Na njegovo prigovarjanje podpiše supruga gospa P. legitimacijski list z nemškutarskimi kandidati, ter podpiše ime moža ne sluteča, da to ni po godu možu. Berič odnese list, kmalo na to pa pride gospodar, in ko zve, kaj se je zgodilo, napoti se za beričem v Ljubljano. Ker ga ne dobi, gre k c. k. okrajnemu glavarstvu, pove, kaj in kako, ter zahteva svoj list nazaj, se ve, da zastonj, kajti g. W., namestnik bolnega okr. glavarja, si je menda mislil: „Non omnia possumus omnes“. (Vsi vsega ne moremo.) Naglo potem pošlje po beriča N., kterege pa niso dobili doma. Še le v četrtič posreči se tovarišem N. dobiti ga doma, in to zvečer ob 7 uri, in sicer v — postelji. Zakaj potem vkljub prigovarjanju svojih tovarišev ni hotel iti v pisarno k g. W., kteri ga je zelo težko pričakoval, mi ni znano, le toliko vem, da je bil g. namestnik okr. glavarja še le drugi dan tako srečen videti težko pričakovanega beriča N. Kako se začudi N., ko sliši iz ust svojega gospoda le mehke in ljubeznjive besede, kajti pričakoval je, da ga bode ostro ošteval, češ, da se je premalo trudil za vlovljenje podpisov. Gosp. W., namestnik okr. glavarja, naroči beriču, naj mu nemudoma prinese v pisarno legitimacijski list g. P., kajti g. P. hodi okoli, da bi list v roke dobil in predruščil, tu pa gre za „eno“, „štimo“. Berič gre domu ter prinese list svojemu paši, kteri ga dobro shrani. Pojasnila ta reč ne potrebuje, ker je jasna sama ob sebi. Vprašamo pa, če se postava od varuhov njenih tako spoštuje, kaj potem?

Iz Sele 15. jan. Tudi pri nas sta hodila dva z volilnimi listki za obrtniški odbor od hiše do hiše, in sta boje 10 volilcev vjela. Od teh 10 bi bil eden za nasprotno stranko volil, eden je na obe strani, kakor naleti, vsi drugi bi bili pa gotovo narodnjake volili. Pa naš župan je ta dva moža brž vprašal, s kako oblastjo to delata, in ko mu družega nimata pokazati, kakor „Zustellungsbogen“ (po kteri postavnici poti jeta v njih roke prišel, Bog vé!) ju zavrne: „Volitev je prosta, prinesite volilne liste meni in bom dal klicati, potem bo vsak volil, kakor bo hotel, po hišah loviti jih pa ni treba.“ In tako sta odšla proti domu.

Iz radoliškega okraja, 14. jan. O nepostavnostih pri volitvah pisati, je gradiva toliko, da je človeku težavno začeti. Skoraj da se je to povsod godilo, toraj za danes v kratkem le sledeče.

Kaže se, kakor da bi se bila vsa nemčurska svojat zarotila, Slovence pozobati, naj velja, kar hoče. K temu ji niso nobena sredstva presramotna in preostudna, česar nas sedanja volitev za kupčijsko in obrtniško zbornico prepriča. Povsod so beriči volilne liste okoli nosili, pa jih niso hoteli volilcem izročiti, so volilce sleparili, naj se podpišejo, saj bodo zaradi tega v prihodnje manj davka plačevali, pri podpisovanju so ljudi goljufali, ter dali pred ime križ narediti, ne da bi bil volilec o tem kaj vedel. Vprašam, ali to ni goljufija, ali to ni sleparija? Nek berič sam je to spoznal, ko je imel že nekoliko preveč špirta v glavi, plačanega od tistih 5 goldinarjev, ki jih je imel ko popotnico na dan.

Na Jesenicah, 11. januarja. Pri volitvah v obrtniški oddelek se je pri nas ravnalo z največo zvičajnostjo; da bi jim kteri volilec ne bil odšel, je župan volilne liste namesto srenjskemu slugi dal uradniku kr. obrtniškega društva, in ta jih je s svojima služabnikoma v nedeljo med kršanskim naukom podpisovati okrog nosil. Z največo hitrostjo brez ugovorov so silili se podpisati, rekoč, da se mudi, ker v 24 urah mora biti že vse oddano itd. Le eden vse hvale vreden kovaški mojster F. P., ki se je še vselej značajnega pokazal, se je tej sili ubranil in rajši nikogar podpisal, kakor da bi zoper svoje prepričanje po sili volil. Veliko obrtnikov pa še volilnega lista ni dobilo. Kako je ta gorenjski „molah“ (kr. obrtniško društvo) naše sicer tako pošteno ljudstvo si odvisno storil in ga zdaj tako zbegal, da še proste misli izreči ne upa, to ni mogoče dopovedati. Bodi Bogu potoženo!

Iz Dolince, 15. jan. Čeravno se pri volitvah na Dolince ni bilo nikdar dosti zanašati, kakor je že večkratna skušnja pokazala, vendar je zelo dvomljivo, da bi bili vsi dolinski obrtniki nemškutarske in od nasprotnne stranke priporočane kandidate v obrtniški oddelek volili, ko bi se bila volitev postavno vršila. Naj toraj svet zve, kako so Dolince na limanice vjeli. 5. t. m. je županstvo še le poblastilne liste prejelo; dva dni potem pa je prišel sluga gorenjske kmetijske družbe, je hodil okoli vsih tukajšnjih obrtnikov in jim tiskane liste z nemškutarskimi kandidati v podpis ponujal. Večidel še vedeli niso, za kaj tukaj gre. Zraven je pa znal posel tudi tako lepo govoriti, da se mu skoraj ustavljeni ni bilo moč. Rekel je: „Le brez skrbi podpišite, tukaj gre za davke, ki nas (obrnliško družbo) ravno tako tlačijo, kakor vas. Tu na tem listu so pa že nasvetovani in priporočeni možje, ki se bodo za to potegovali, da ne bo toliko patenta plačevati.“ — In da bi se kdo ne upiral, je najprej dva bolj odlična moža za podpise vjel in potem je pri drugih kar pristavljaj: „Saj se je ta in ta tudi že podpisal“. In na ta način je vse tukajšnje obrtnike (18 glasov) oslepil, da so našim nasprotnikom glasove dali. Pozneje so se pač nekteri za ušesmi praskali, ko so zvedeli, kako so bili opeharjeni.

Pač je tudi pri nas treba zaklicati: Luč, luč! ker je v političnih rečeh neznana tema. Nasprotniki pa ravno temo ljubijo, ker vedó, da v kalni vodi se lože ribice lové. Tiste pa, ki bi zamogli ljudem oči odpreti, duhovne, so s tem neškodljive storili, ker so ljudem v glavo vtepli: „Duhovnov ne volite! kaj ima duhoven opraviti s politiko! Duhoven naj se cerkve in svojih reči drži!“ Kakor da bi ne bila dolžnost duhovnih pastirjev svoje farmane tudi v tem podučiti in jih pred zgrabljivimi volkovi svariti. — Saj vendar ni treba dosti možgan za to, da tudi naš kandidat ne bo za povišanje davkov; pač pa bo naš za korist in za potrebe domače dežele, med tem ko bo nemškutar vedno našim pravičnim zahtevam nasproti. — Ako se v Dolini ne osnuje kmalo katoliško-politično društvo, bo za Kranjsko zgubljen! Toraj, možje, na noge! obrnite se do tistih, ki vas znajo podučiti, ki imajo srce za vas in vam bodo tudi radi pomagali.

Iz Dolenjskega, od straže. — 14. januarja. y. — Nemčurska sleparija pri volitvah za obrtniški oddelek je tukaj tako silna bila, da nam je nemogoče zmagati, ako se v drugih krajih bolje ne godi naši pravični reči.

V nedeljo pride v Čatež brič iz Jesenic z volilnimi listi, ktere je imel volilcem izročiti. Ali gosp. gozdar Svoboda, pred par leti,

pravijo, še narodnjak, sedaj pa hud nemčur in zagrizen liberallec, ki je neki prejel pismeno inštrukcijo od Dežmana, — če smo resnico čuli, — ta Svoboda se je predrznil volilne liste konfiscirati in na tihem po briču v svoje stanovanje pozvati volilce. Nekteri volilci pridejo, in gospod gozdnar jim prav po liberalno ukaže, naj se na prazne liste podpišejo za 12 odbornikov, ktere bodo v Ljubljani volili, drugzega nič. Takó nekaj nevednih strahopotnežev brž vjame v mrežo, drugi pa se mu ustavijo, ne vedé, kaj da pomenjajo podpisi. Ko vidi, da se mu sleparija noče prav posrečiti, pošlje drugi dan k volilcem na dom svojega „agenta“ Zevnika, kteri je imel nalogo previdne može s sladko svojo besedo preslepiti, da bi podpisali prazne liste in takó nemčurjem izdali svoj narod; pa zastonj, hvala Bogu! —

Še dalje je segala Svobodova sila in sleparija. Janez Lopatič in Matija Kožar, obá mlinarja v Malenci, prideta k Svobodi in zahtevata volilna lista. Prvi ga dobi, drugemu pa zaničljivo reče nemčurski gozdar: „Menda ste že stari 24 let in ne potrebujete jerofa“, in mu noče izročiti volilnega lista, izgovarjaje se, da ga je poslal gosp. Kodriču, kteri je tudi bolj nemčurske krvi. Vsled tega silnega ravnanja sta se dva druga ustrašila, da nista zahtevala volilnih listov. Pri taki volilni prostosti ni čuda, da smo v vsi fari le 3 glasove vjeli! Vi nemčurji, je mar postavno takó slepariti pri volitvah? Gosp. Svoboda, ste mar vi jerof našim volilcem, ker ste jim uplenili volilne liste? Takó skrbite za ljudstvo, kterege žulji so vam pomagali k bogastvu in veljavi? Zakaj so se takó tiho vršile volitve? Zakaj ni bilo oklicano, da imate vi volilne liste? Menim zató, da bi duhovni ne izvedeli vaše sleparije ter ne mogli podučiti nevednih volilcev! Vi, nemčurski liberalci, ste nam lepo pokazali, da je vaše ravnanje pri volitvah nepošteno in krivično, ker si niste upali v očitnost ž njim.

Naše ljudstvo ima še kaj malo narodne zavesti. Na meji so mu bratje Hrvatje, kteri so se mnogo trudili, da so si priborili nekoliko prostosti in pravic, pa se ne zdrami. Duhovšina ga vzbuja, kar je mogoče, toda vspeh je majhen, in temu se ni čuditi, kajti ljudstvo je še polno tlačanskega duhá in vajeno v svoji revšini poslušati one, kteri mu iz denarnih zadreg pomagajo in potem žugajo s tožbami, ako bi ne bilo pokorno.

Iz Črnomlja, 17. jan. Veliko si že pisal, ljubi „Slovenec“, o nepostavnostih, ktere so se godile po naši ljubi slovenski deželi o volitvah za obrtniško zbornico; ali kar se je godilo v črnomeljskem okraju, posebno v Poljanah, to presega vse. Ker so Poljanci, kakor se čuje, vložili protest, boš tako zvedel in lahko svetu naznanil.

Povem ti danes le tó, da se strašno hudeje naša gospoda in ta sveta jeza leti najbolj nad Poljance. Ako bi ti to čul, mislil bi, da se ti gospodje potezajo za „svetost postave“, ktero so tako grdo ravno oni z nogami tepali. Bil je pretečeni teden tukaj Peter Jonke, posestnik iz Dola št. 9, in prosil za „pasoš“ (pás), ker je pohišni kramar, pa gospoda ni mu ga hotela dati, ker je mislila, da je bil tudi on zraven, ko so volilci zahtevali volilne liste, ki so bili nepostavno podpisani in prazni, nazaj. Moral je še enkrat storiti čez 4 ure dolgo pot, in prinesiti od župana potrdilo, da ga ni bilo zraven. Res čudno! Župana, ktera sta že precej dolgo časa v preiskavi zaradi goljufige, imata pri gospodi postave pravico. Posebno se usti tudi tukajšnji ranocelnik g. Pavlin in pravi, da so Poljanci zato protesti-

rali, ker so volilni listi žuti (rumeni), kar kaže, da bi oni — to je nemškutarji, kmetu pomagali. Kak papir bi pač moral biti, da bi gospodu ranocelniku k pameti pripomogel, da bi se zavedal svojega posla, ne pohujševal ljudi s svojim umazanim jezikom, in se ne obnašal tako, kakor najbolj divji š-r.

Toliko za danes! Imamo še polno torbo, ktero bomo pa nekoliko pozneje iztresli, in lahko, da se med to šaro bo našlo tudi kako vretence, ktero bo tudi na belem papirju znabiti nekterim prineslo tisto, s čemur se zdaj drugim grozijo.

Iz Drage pri Čabru, 11. pros. (Volitev pri luči.) Včeraj v nedeljo 10. t. m. vršila se je pri nas volitev v trgovinsko zbornico za obrtniški oddelek, in sicer tako čudno tako nenadoma in v tako nenavadnem času, da se pač sme vprašati, je-li to postavno? Včeraj namreč v nedeljo 10. t. m. primaha že precej pozno popoldan žandar iz Pirč blizo Broda v Drago, in jo krene urno, kar se je dalo, v Podpresko k našemu g. županu. Prišedši v hišo županovo, odpre besago, izleče iz nje pisma in — 10 volilnih legitimacij ali glasovnic obrtnikov tukajšnje županije leži na županovi mizi. Začuden ga vpraša gosp. župan, kako da mu tako nenadoma doide ta prikazen. Žandar mu odgovori: „Dobili smo včeraj 9. t. m. na postajo v Pirčah iz Kočevja te liste z nalogo, jih precej drugi dan raznositi po raznih županijah in v ponedeljek 11. t. m. podpisane poslati nazaj v Kočevje. Naj skrbi gosp. župan, da se ta reč še danes izvrši, ker ima dolgo pot (dobro 4 ure) nazaj v Pirče, da se glasovnice, kakor je naročeno, že v ponedeljek odpošljejo v Kočevje.“ —

Kaj je storiti tako naglo? Časa ni zgubljeni, toraj urno na delo. Glasovnice v Stari in Novivinkel pošiljati, ali pa volilce k županu pozivljati pri tako pozni uri in toliki daljavi ne kaže, kajti niti gosp. župan niti žandar v tako poznem času, pri takem snegu in pri tako težavnem potu tega nista zavezana. Tri glasovnice se tedaj kar „skartirajo“, uni dve v Drago hitro odpošljete in volilci iz Podpreske k gosp. županu pokličejo. Že v mraku se snidejo, in gosp. župan jim ob kratkem razloži namen volitve. Sedejo k mizi in pri poliču hrvata, pri svitu berleče sveče začno se pomenkovati, kaj je storiti. A pove se jim, da reč mora biti že danes končana in jutri v Kočevje odposlana, dalje čakati ni mogoče. Pa čemu dalje preiščevati, saj leži pred njimi na mizi listič, na katerem se svetijo z debelimi črkami tiskana imena 12 nemčurskih možiceljnov. — Može jih ogledujejo — berejo in berejo ta čudna imena, a vsak precej pravi: „Jaz teh ne poznam in jih tudi ne volim“. Sklenilo se je potem enoglasno nobenega teh na lističu „tiskanih“ ne voliti. Za gotovo vem, da v dveh naših županijah ni bil niti eden od ljubljanskih nemškutarjev postavljen in nasvetovan kandidat izvoljen, kar je tem bolj pomenljivo, ker s to volitvijo so se nemčurji še celo med Kočevjarji strašansko in sramotno „blamirali!“ —

V ponedeljek zjutraj smo videli, kako je „das Organ der öffentlichen Sicherheit“, ko je svojo nalogo izvršil, korakal nazaj proti Kočevju. *)

Domače novice.

Ljubljana, 21. januarja

(O Vitezu Vestenecku), je še vedno vse tiho, dasiravno se ne ve, kako je volilna komisija glasove štela.

*) Dopisi nam bodo vselej dragi. Vred.

(Podlost in nesramnost nemčurskih literatov) po domačih in tujih nemčurskih časnikih je po volitvah tako grozna postala, da se pošten človek res že sramuje tak list v roke vzeti, če ga kdo vidi. V prvi vrsti med tem izpuhom vse gnjilobe je garjevi „Tagblatt“, kteremu strežejo „špiceljni“ in drugi breznačajni ljudje, ki bi težko dokazali, da se na pošten način živé. Taki ljudje so navozili v oni ostudni list v ponedeljek toliko gnoja iz vseh kotov, da se je čuditi, po kakih kanalih in kloakah se ga dandanes še more toliko najti. Z gnojnimi vilami ga potem mečejo po vseh bolj odličnih narodnjakih, zlasti po vodniku našem gosp. dr. Bleiweisu. Kreature, ki se pred vsako zvezdico, zlatim zavrtnim robom, celo pred vsakim beričem po trebuhu plazijo, ki niso vredne, da bi le dr. Bleiweisova senca na-nje padla, se drznejo tega častitljivega moža, v čegar pošteni obraz ves narod spoštljivo in zaupljivo gleda, imenovati „den alten Stänker!“ Pred tako predrznostjo nam pač um zastane. Kreature take podlosti, poulične pobaline zavračati, za to pač ni pero pravo orodje, marveč pasji korobač v zavihani roki kakega trdnega hlapca. Mi se ne čudimo, kako da politična policija takega razgrajanja ne ustavi; to namreč ne spada več v njeno področje, ampak v področje navadne mestne policije, ki ima za to skrbeti, da žganja pijani „šnopsarji“ javno po ulicah ne razgrajajo; čudimo pa se tem bolj, da se načelnik mestne straže, ktera lovi razgrajajoče pijance in jih spravlja čez noč na trde deske, da se tam zopet strezujejo, ne zmeni za to, kar se v „blatnih ulicah“ počenja. Na gospoda Ahčina se mu ni treba zanašati, kajti ta ima posel z nami, ki še spadamo v njegovo področje; s pijanimi „šnopsarji“ se on ne bode pečal. Toraj, gospod Bertolo, pozor! — Mi tu zdaj za vselej povemo, da sami ne bomo lovili fantalinov, ki iz oken na memogredoče pljujejo, če bi nam tudi izvrstna državna policija in c. k. pravdnštvo ne spodnašala pristavljenih lestev, kedar bi radi kakega takega pobalina za lase prijeli; naj mestna policija skrbi za javni red, kajti nas je sram pretepati se s tako surovo pijano drhaljo „štenkarjev“, ker „quotiescunqum cum stercore certo . . .“ itd.

(„Novice“) stavijo na laž „Tagblatt“ z avtentičnim poročilom o pogovoru g. dr. Bleiweisa z vladnim načelnikom vit. Widmannom. Bomo videli, če se ne bo gospod Widmann ustavil temu, kar „Tagbl.“ o njem piše, namreč, da je g. dr. Bleiweisa on imenoval „einen alten unverbesserlichen Stänker und Volksverhetzer“ in če bo pustil veljati za resnico laži, ktere je „Tagbl.“ poročil kak „špicelj!“ — Tudi beremo v „Novicah“, da je po „Tagblattu“ nesramno napadeni in razžaljeni deželni uradnik g. Kreč vložil tožbo zoper ta list pri deželni sodnji. Pred takimi ciganskimi literati, kakor so „Taglattovcji, pač ni noben poštenjak več varen.

(Slovenski poslanci) v Ljubljani bivajoči, namreč dr. Poklukar, dr. Zarnnik, Kramar in Horak so preteklo soboto poslali ministru Banhansu telegram, ki pritrjuje telegramu Bleiweisovemu, a na laž postavlja telegram Dežmana, Schafferja in Suppana. Dr. Razlag tega telegrama ni hotel podpisati, kar bolj natanko spoodej pretresamo.

(O dr. Razlagu) zremo iz sicer nezanesljivega „Tagblatta“ sledeče, kar bo njegove volilce na Notranjskem gotovo mikalo. Ko so na znani dr. Bleiweisov telegram do ministra Banhansa nemčurski poslanci Schaffer, Suppan in Dežman odposlali svojo nespodobno telegra-

fično neresničnost na Dunaj, se je podalo nekaj mladoslovenskih narodnjakov k dr. Razlagu prigovarjat mu, da bi tudi on — enako dr. Poklukarju, Kramarju in dr. — o nepostavnostih pri volitvah do ministerstva poslal telegrafično pritožbo, ki bi oporekala temu, kar so telegrafirali nemčurski poslanci. Ali pa mislite, volilci njegovi Notranjci, da je Vaš poslanec uslišal prošnjo svojih prijateljev? Ni je uslišal, ni se pritožil zoper volitve, marveč ostal tiho doma, kakor da bi ga vse nič ne brigalo, kar se je zdaj na Kranjskem godilo. „Tagblatt“ ga za to — se ve da — na moč hvali, mi pa ga priporočamo volilcem njegovim, ki zdaj menda so že spoznali, koliko je ura pri dr. Razlagu.

(G. Samassa) je Zadobrovcem pisal, da jim hoče zvon preliti, če mu toliko doplačajo, kar bo novi zvon težji od sedanjega. To je prav, pa tudi potrebno, če hoče g. Samassa kot zvonar ohraniti si dobro ime. Kajti ravno slabi njegovi zvonovi so največ pripomogli, da so jih jeli naročevati drugej. Veseli nas, da naše opazke niso bile zastonj, da bi le tudi kaj koristile gledé cerkvi nasprotné politike g. Samasse.

(Neopravičena jeza.) Tukajšnji nemčurski dopisnik graške „Tagesposte“ in „N. fr. Pr.“ se huduje nad slovenskimi listi, ki kritikujejo ravnanje nekterih nemčurskih kupcev in obrtnikov, zlasti ljubljanskega zvonarja g. Samasse. In vendar Slovenci v tej reči posnemamo le svoje nemčurske protivnike. Ko se je zidala velikanska nova realka, naši nemčurji domačim obrtnikom največ zarad tega, ker so po večini narodnjaki, niso hoteli dati nobenega zaslužka, ampak so vsa dela raji izročili dunajskim mojstrom, ki so se pa tako dobro obnesli, da že zdaj vse reži, in da namerava mesto, kakor smo čuli iz zanesljivega vira, poslopje hranilnici nazaj dati. Tudi nam je še dobro v spominu, kako je pri zadnji volitvi za deželni zbor g. inženir Z. g. Dolharju žugal, da ne dobi od njega nobenega dela več, če ne voli nemčurskega kandidata. Najmanj vzroka pa ima g. Samassa pritoževati se, da se mu godi krivica. G. Samassa je s cerkvenim denarjem obogatel, je pri duhovnih iskal svojega dobička in vendar je ostentativno vedno držal s stranko, ki hoče katoliško cerkev čisto zatreti, je pred 6 leti podpisal glasovito spomenico, ki je duhovne dolžila, da zapeljujejo ljudstvo itd. itd. Mi smo vse to dobro vedeli, pa smo molčali. Tudi to smo vedeli, da so njegovi zvonovi jako slabi, odkar jih vliva iz japonskih topov, v kterih je veliko svinca, pa smo — molčali, ker smo pričakovali, da bode g. Samassa sam previdel svojo korist ter kot previden mož ravnal. Če tega ni storil, naj nasledke pripiše sam sebi, nam pa se je zdelo potrebno ljudi opomniti na to, da jih obvarujemo škode.

(„Narod“) je bil v torek zopet konfisciran zarad dopisov izpod Krima in iz kamniške okolice, ki sta popisovala, kako se je o volitvah tam godilo. Iz tega se vidi, da bi bilo vladi najljubše, če bi o volitvah brž vse potihnilo. Pa ne bo!

(Slovensko gledišče.) Zopet lepa predstava, pa prazni prostori! Prva igra „Garibaldi“ je zbudila dosti smeha, gospod Kajzelj je vedno enako izvirno komičen. — „Obžetnice“ prvi del je bil malo dolg, zato občinstvo mrzlo; v drugem s petjem prepletenem delu so slovenske noše in plesi ogreli gledalce, ki so ob koncu ploskali. Veče naloge v tej igri ste imeli gospodičini Ledarjeva in Podkrajšekova in gospoda Jeločnik in Nollu, ki so jih tudi dosti dobro izpeljali; gospod Kajzelj je kot učitelj

s svojo šolsko mladino zopet veliko smeha napravil. Sploh pa bi bilo igranje lakko malo gladkeje in urneje. — Omeniti nam je še tu, da vodja nemškega gledališča je odrekel slovenskim igralcem vso pomoč, zlasti rabo garderobe. In vendar nosijo naši Slovenci pridno denar v nemško gledališče, dasiravno se splošno še mnogo slabše igra, kakor včasih v slovenskem! Kdaj se bomo spametovali!

(Ljubljanski porotniki) za prvo letošnjo sesijo so bili že 11. januarja izžrebani v navzočnosti c. k. dež. sod. preds. dr. Luschina, svet. Perka, v. Zhubra, drž. pravnika Peršeta, in dr. Suppantšitscha in zapisnikarja Antona Višnikarja. Glavni porotniki so: Kraljič Anton, posestnik iz Kremence; Pezdir Andrej, posestnik iz Brezovice; Židan Janez, posestnik iz Sela; Habè Štefan, posestnik iz Goč; Achtschin Albin, ključ. mojster iz Ljubljane; Varl Tomaž, posestnik iz Črešnovice; Obreza Adolf, trgovec iz Cerknice; Škofic Franc, trgovec iz Ljubljane; Žumer Jakob, mlinar iz Podholma; Vevar Martin, posestnik iz Lukavice; Dekleva Alojz, posestnik iz Postojne; Tomšič Miha, posestnik iz Hriba; Millitz Rud., hišni posestnik iz Ljubljane; Pikuš Gregor, mlinar iz Bistrice; Matjan Janez, mizarjski mojster iz Ljubljane; Wakonigg Janez, trgovec iz Litije; Mayer Alojz, vel. posestnik iz Zg. Šiške; Smolinar Šim., posestnik iz Koprivnika; Jelovšek Marko iz Vrhnik; Samsa Andrej, mlinar iz spodnjih Semon; Eržen Franc, posestnik iz gornje Lipnice; Vadnov Josip, krčmar iz Postojne; Oven Janez, krčmar iz Brezovice; Plautz Jan. jun., trgovec iz Ljubljane; Rus Lovro, posestnik iz Št. Vida; Petrič Anton, posestnik iz Blok; Zupan Matevž, trgovec iz Ljubljane; Ledenik Alfred iz Ljubljane, trgovinsko društvo; Verhunc Andrej, posestnik iz Bleda; Jeklár Matevž posestnik iz Bleda; Vernik Tomaž, hišni posestnik iz Ljubljane; Hieng Henrik, trgovec iz spodnje Šiške; Hartman Janez Alfred, agent iz Ljubljane; Tomc Janez, hišni posestnik iz Ljubljane; Jamšek Jan., trgovec iz Ljubljane; Gamš Janez, posestnik iz Iške Loke. Namestniki pak so: Förster Anton, pevski učitelj; Lozar J., kramar; Jeras Josip, hišni posestnik; Bilina Hipolit, gostilničar; Lavrin Josip, hišni posestnik; Hansel Vincencij, hišni posestnik; Svetel Avgust, pek; Korén Franc, hišni posestnik; Kotnik Anton, hiš. posestnik; — vsi iz Ljubljane.

(Nemčurski „volilni odbor“) se zahvaluje v „Laib. Ztg.“ in „Tagblatt-u“ ošabno „kranjskim volilcem“, ki so pomagali nemčurski koteriji do zmage. Ali ni taka zahvala prava bedarija? Naj bi se prav ponižno zahvalil beričem in drugim c. k. osebam, ter nevednosti preslepljenih volilcev, ker brez vsega tega ne bi bili nikdar „zmagali“.

Razne reči.

— Postojnska čitalnica napravi v nedeljo 24. t. m. v prostorih g. J. Doxat-ovih „besedo“ v spomin Valentina Vodnika s sledečim programom: 1. Slavnostni govor, 2. petje zbor, 3. komičen prizor, 4. petje zbor, 5. tombola, 6. ples (svirala bode domača godba). Začetek ob 7/8 uri zvečer.

— Iz Selc, dobili smo sledeče pojasnilo: V št. 5 „Slovenca“ je delovodja v Palmerjevi parketni fabriki, ki je tovarša strelil, popisan kakor surov človek, kateri za božjo službo, molitev i. t. d. ni nič porajtal. Pa tukaj je bil ob nedeljah in praznikih gotovo pri očitni božji službi in mu tudi na sv. Rešnjega telesa dan

ni bilo preveč, da bi ne bil šel v vrsti z drugimi za procesijo. Sploh pravijo tukaj od njega, da je bil pravišen človek, samo silno hude jeze; pa tudi vzrok, za kterega je na tovarša ustrelil, je bil, kakor se pripoveduje, tak, da bi bila tudi bolj hladnemu kri zavrela. Čvrsti mladeneč, od kterega nadalje „Slovenec“ pripoveduje, je bil sicer 27. grudna pr. l. hudo ranjen, ker mu je bila kost na plečih prebita in je bil globoko v pljuča zadet, pa 12 ur potem ni umrl, temveč še zdaj živi, in od dne do dne je več upanja, da bode okreval. Nasprotno pa je ranjeni v Soteski, o kterem dopis pravi, da še živi in trpi velike muke, čez 21 ur umrl, tedaj že zdavnej zakopan.

— Mrtvega človeka so 18. t. m. pri papirnici v Vevčah izvlekli iz Ljubljane. Bil je doma v Sostrem in pogrešali so ga že 6 tednov. Natolcevali so dva človeka, da sta ga umorila in vrgla v vodo; a ker je ves denar imel pri sebi, je skoro gotovo v pijanosti sam padel v vodo in utonil.

— Dolgo spanje. Učence v neki odgojilnici so zbujevali s pozdravom: „Hvaljen bodi Jezus Kristus“, na kar so učenci odgovarjali navadno: „Na večne čase! Amen.“ Nekega dne, ko je bil predstojnik že vse poklical, gre še enkrat po sobah, da bi se prepričal, so li vsi vstali, ali ne. Pa, oh, koj prvi je še sladko spal. „Kako dolgo boš pa še spal?“ zavpije. „Na večne čase! Amen“, odgovori učenec, ki se ni spominjal prvega klica.

Prihajajoči in odhajajoči železnični vlaki v Ljubljani.

Južna železnica.

Iz Dunaja poštai vlak ob 3. uri 4 min. popoldne.
 „ „ brzovlak „ 6. „ 8 „ zvečer.
 „ „ hitri pošt. vl. „ 2. „ 48 „ ponoči.
 „ „ zmešani vlak „ 9. „ 17 „ zvečer.
 Iz Trsta brzovlak 10. „ 31 „ zjutraj.
 „ „ poštai vlak 12. „ 57 „ opoldne.
 „ „ hitri poštai vlak 3. „ 43 „ ponoči.
 „ „ zmešani vlak 4. „ 45 „ zjutraj.
 (Brzovlaki stojé po 4 min., navadni vlaki po 10 min., zmešani po pol ure.)

Rudolfova (gorenjska) železnica.

Odhajata na dan po 2 vlaka; prvi ob 3. uri 55 min. ponoči, drugi „ 4. „ — „ popoldne.
 Prihajajo pa trije: ob 2. uri 30 min. ponoči izv. Valentina.
 „ 11. „ 50 „ zjutraj „ „ „
 „ 7. „ 5 „ „ od Lesec (pa le tržne dneve, t. j. ob sredah in sobotah.)

Listnica vredništva.

Došlo nam je o volitvah, pa tudi o drugih rečeh, toliko dopisov, da ne moremo vseh ob enem natisniti. Zato prosimo potrpljenja, bo prišlo vse na vrsto.

Umrli so:

18. jan. Anton Lunder, krojača otrok, 3³/₄ l., za vnetjem vratu. — Tomaž Dornik, delavec, 50 l., za razlivom v pljuča. — Matej Kastelic, delavca otrok, 2¹/₃ l., za škrlatom. — Ana Elsner, hči tobak. oskrbnika 2³/₄ l., za vnetjem vratu.
 19. jan. Marko Okorn, sin lajt. vdove 11 l., za preno vodenico.

Eksekutivne dražbe.

25. jan. 3. Miroslav Vilhar-jevo iz Kalca (36883 gl.) v Ljubljani. — 3. Lukež Gorjanč-jevo iz Hrenovice (1423 gl.) v Senožečah. — 2. Tine Maternik-ovo iz Ljubljane (2400 gl.), obe v Ljubljani. — 2. Andr. Net-ovo iz Kokrice (19820 gl.) v Kranju.
 26. jan. 3. Jan. Osvald-ovo iz Seče (1200 gl.). — 3. Jur Lipovc-ovo iz Seče (525 gl.), obe v Kočevji. — 3. Jan. Weitz-ovo iz Gorič (2525 gl.) v Senožečah. — 3. Janez Mervar-jevo iz Preške v Trebnjem. — 3. Andrej Švigel-novo iz Spodnje vasi (1141 gl.) v Planini. — 2. Simon Drinovc-ovo iz Sterževega (210 gl.) v Kranju. — 2. Jak. Kahoric-ovo iz Matož (600 gl.) v Kočevji. — 1. Ane Praprotnik-ove iz Občine v Litiji. —

3. Jož. Lavrenčič-ovo iz Verbov. — 3. M. Roš-ovo iz Knježaka, obe v Bistrici. — 3. Marija Sašovec-ovo iz Volčjega potoka v Kamniku. — 3. Jurij Rigler-jevo iz velikih Poljan (520 gl.), — 2. Tone Pirnat-ovo iz velikih Poljan (520 gl.) obe v Ribnici.

27. jan. 3. Jože Pirc-ovo iz Podlubnega (473 gl.) v Rudolfovem. — 2. Jan. Petrič-ovo iz Dul v Ribnici.

28. jan. 3. Janez Ban-ovo iz Stare vasi (3480 gl.) v Mokronogu. — 2. Mih. Jeršin-ovo iz Zavertač (1750 gl.), — 1. Jož. Škufic-ovo iz Police, — 1. Ton. Zupančič-ovo iz Kozleve (1346 gl.), vse v Zatični. — 2. Jan. Zakrajšek-ovo iz Planine (1460 gl.), — 2. Marija Izatič-ovo iz Kočevja (310 gl.), — 1. Ant. Lazer-jevo iz Pirč (885 gl.), — 1. Fr. Erjavc-ovo iz Zallnern (225 gl.), — 1. M. Kofler-jevo iz Mačkove Vasi (610 gl.), vse v Kočevji.

Telegrafične denarne cene

20. januarja.

Papirna renta 70.10. — Srebrna renta 75.50. — 1860letno državno posojilo 111.50. — Bankine akcije 936 — Kreditne akcije 225.25. — London 111.10. — Srebro 105.70. — Ces. kr. cekini —.— — Napoleon 8.91.

Denarstvene cene. 19. januarja.

Državni fond.	Denar.	Blago.
5% avstrijska papirna renta	70.—	70.10
5% renta v srebru	75.50	75.40
Srečke (lozi) 1854. l.	104.50	105.—
„ „ 1860. l., cel.	112.—	112.25
„ „ 1860. l., petinke	114.—	115.—
Premijski listi 1864. l.	138.—	138.50
Zemljiščine odveznice.		
Štajarske po 5%	93.50	94.—
Kranjske, koroške in primorske po 5%	86.50	—.—
Ogerske po 5%	78.20	78.60
Heravske in slavonske po 5%	79.75	80.15
Sedmograške po 5%	76.40	76.75
Delnice (akcije).		
Nacionalne banke	946	948
Unionske banke	103.50	103.75
Kreditne akcije	224.50	224.75
Nižoavstr. eskomptne družbe	850.—	855.—
Anglo-avstr. banke	134.78	135.—
Srečke (lozi).		
Kreditne po 100 gl. a. v.	164.—	165.—
Tržaške „ 100 „ k. d.	107.—	107.50
„ „ 50 „ „ „	52.—	53.—
Budenske „ 40 gl. a. v.	25.—	25.50
Salmove „ 40 „ „ „	32.—	33.—
Palff-jeve „ 40 „ „ „	24.—	25.—
Clary-jeve „ 40 „ „ „	26.25	26.50
St. Genois „ 40 „ „ „	25.50	26.50
Windischgrätz-ove „ 20 „ „ „	22.—	23.50
Waldstein-ove „ 40 „ „ „	22.50	23.50
Srebro in zlato.		
Ces. cekini	5.25	5.20
Napoleons'or	8.91	8.91 ¹ / ₂
Srebro	105.70	105.80

Podpisani si šteje v čast slavnemu občinstvu naznaniti, da je napravil v Ljubljani zalogo

prelepih z oljnatimi barvami
tiskanih podob
 cerkvenega in svetnega pomena.

Podobe brez graje in napake v lesenih lepo pozlačenih okvirjih se prodajajo kolikor mogoče po nizki ceni. Ima podoba kako napako, ali če je bila na potu poškodovana, se vzame nazaj brez ugovora, ter se z drugo nadomesti, da se nam le v osmih dneh to naznani.

Podobe so vsakršne velikosti, tedaj pripravne za cerkev, za nizke in visoke sobe. Zato jih priporočamo tudi kakor prav prilicne spominke, darila za godove itd. — Da si zamorejo tudi manj premožni podobe omisliti, ne tirjamo vsega plačila na enkrat, ampak smo zadovoljni z mesečno plačo v osmih obrokih.

Zaloga podob je pri gosp. Ludoviku pl. Marchetti-ju, nasproti zvezdnega drevoreda v hiši banke „Slovenije“.

(67—8) Ferdinand Rudl.